

Kunnskapsdepartementet, Opplæringsavdelingen
postmottak@kd.dep.no

Oslo, 29.04.2010

Vår ref.
29299/trb

Deres ref.
200604186

Høring av forslag til læringsutbyttebeskrivelser (deskriptorer) for fag- og yrkeskompetanse og innpassing av fag- og yrkeskompetanse i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Arbeidsgiverforeningen Spekter viser til brev av 7. januar 2010 og avgir med dette en høringsuttalelse i forbindelse med høring av forslag til læringsutbyttebeskrivelser for fag- og yrkeskompetanse og innpassing av fag- og yrkeskompetanse i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vi vil først komme med noen innledende betraktninger knyttet til EQF, det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket (NKR) og prosessene rundt etableringen og innpassingen av dette i Norge. Dernest vil vi kommentere mer konkret på det høringsbrevet spør om.

Innledende betraktninger

Spekter synes det er positivt at dette arbeidet sendes ut på en så bred høring som det er gjort. Arbeidet med EQF og NKR er omfattende og utgjør viktige prosesser som har konsekvenser både for utdanning og arbeidsliv. Det er derfor viktig at berørte parter involveres og gis anledning til medvirkning.

Når det er sagt sitter Spekter med en oppfatning av at disse prosessene nå ikke er optimale med tanke på den endelige relateringen til EQF og etableringen av et NKR. Dette har å gjøre med at de grunnleggende premissene for prosessene ikke har vært tilstrekkelig diskutert og forankret. For eksempel: Hva vil vi *egentlig* med et EQF og et NKR i Norge, hva er *konkret* merverdien for utdanningssystemet, den enkelte og for arbeidsgivere?

Vi har et inntrykk av at både kompleksiteten, rekkevidden og konsekvensene for alle relevante aktører ikke har vært tilstrekkelig kartlagt. Relateringen til EQF og etableringen av et NKR *vil ha* konsekvenser, og vi vil tro at det, i hvert fall indirekte, vil påvirke også utdanningssystemet, selv om det ligger som et premiss for utviklingen i Norge at det ikke skal ha det.

Generelt synes Spekter at prosessene knyttet til relatering og beskrivelser av deskriptorer for NKR både for høyere utdanning, fagskoler og grunnopplæringsområdet burde ha vært koordinert bedre. Vi

er redd for at den fragmenterte tilnærmingen man har valgt, ikke er optimal. Detaljeringsnivået og forståelsen av prosessene er forskjellige for de gruppene som har arbeidet og som arbeider med dette.

Dette tjener ikke målet, som må være at utdanning og kompetanse på en enkel måte skal forstås og sammenlignes både i en nasjonal og internasjonal kontekst. Målet knytter seg blant annet til internasjonal mobilitet, og også overganger mellom nivåer og utdanningsløp nasjonalt vil være viktig. Spekter er av den oppfatning at dette i større grad enn det som har vært tilfelle krever en enhetlig tilnærming og koordinering nasjonalt og internasjonalt.

Utdanningsdirektoratet og arbeidsgruppen som har arbeidet med dette har levert et grundig arbeid. Men gitt ovennevnte betraktninger, er det et spørsmål om man i større grad enn å betrakte dette som et "endelig" forslag, bør betrakte det som en del av en læringsprosess.

Spekter er av den oppfatning at det nå bør gjøres en grundig vurdering av alle de beskrivelser og forslag som foreligger med tanke på hvordan man er best tjent med å gå videre med prosessen. Som grunnlag for disse vurderingene bør premisset være at det skal etableres *ett* nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk hvor utdanningssystemet bør ses på som nettopp ett system (i størst mulig grad). Vi vil tro at dette vil ha konsekvenser for de konkrete beskrivelsene av deskriptorer (som bør "harmoniseres") og for detaljeringsnivået. Når det gjelder det siste, observeres det at dette har gått i ulike retninger for de ulike beskrivelser og forslag.

Perspektiver knyttet til livslang læring bør for øvrig også komme tydeligere fram og bli mer eksplisitt i denne prosessen.

Tema 1: Problemstillinger knyttet til livslang læring og mobilitet

Det er et uttrykt mål at EQF skal være et av flere instrumenter for internasjonal mobilitet, for både utdanning og arbeid. Mobiliteten ventes å øke, og det blir viktig for utdannings- og arbeidssøkende å relatere utdanning og kompetanse til andre lands systemer, nivåer og yrkeskompetanser. Godkjenning av utenlandsk utdanning har mange flaskehals, og arbeidet med slik godkjenning bør ideelt ses i sammenheng med EQF og NKR. Får man til dette vil det være svært positivt. Spekter kunne ønske at dette ble en viktigere del av diskusjonen fremover.

Spekter kunne ønske at livslang læring, realkompetansevurderinger etc, ble mer diskutert i sammenheng med EQF/NKR. Hele dette temaet og sammenhengene fremstår litt uklart.

Tema 2: Problemstillinger vedrørende læringsutbyttebeskrivelser (deskriptorer)

Spekter er enig med Kunnskapsdepartementets betraktninger angående detaljeringsnivået for deskriptorene. Vi mener disse må holdes på et enda mer overordnet nivå. Deskriptorene bør holdes på et slikt nivå at de bestandige over tid, og også slik at de ses i sammenheng med deskriptorer på andre nivåer og for andre typer utdanninger.

Deskriptorene og rammeverket må ses i sammenheng med behovet for overganger i utdanningssystemet og legge til rette for dette, samt også for internasjonal mobilitet. Dette alene tilsier at detaljeringsnivået i forslaget er for høyt.

Tema 3: Problemstillinger vedrørende nivåplassering

Spekter noterer seg at det har vært uenighet i spørsmålet om nivåplasseringer i arbeidsgruppen. En vil for eksempel ofte kunne finne elementer i en utdanning som eksempelvis spenner fra nivå 3 til nivå 5. Spekter mener at det bør være en litt pragmatisk tilnærming til dette, og at et prinsipp om en beste tilpasning bør legges til grunn for innplassering i nivå. Spekter vil tro at dette fører til at fag- og yrkeskompetanse på videregående skoles nivå, plasseres på nivå 4.

Med vennlig hilsen

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Anne-Kari Bratten

Viseadministrerende direktør